

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут економічний

Кафедра менеджменту і маркетингу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БК 55. Захист прав споживачів

Освітня програма	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Захист прав споживачів
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Мацола С.М.
Контактний телефон викладача	+38(095)716 72 49
E-mail викладача	solomiia.matsola@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=98&id_cou=2650
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Сучасна правова система України перебуває у стані реформування, зумовленому розбудовою в нашому суспільстві демократичної, соціальної, правової держави, в якій право слугувало б для захисту загально визнаних прав і свобод людини. Встановлення ефективного правопорядку і законності у сфері захисту прав споживачів має забезпечити держава. Мета навчальної дисципліни — здобути всебічні знання у сфері захисту прав споживачів і навчитися аналізувати законодавство, що сприятиме глибокому розумінню не тільки прав підприємців, які здійснюють свою діяльність у сфері виробництва, купівлі-продажу товарів, надання послуг і виконання робіт, а й необхідності дотримання норм законодавства, знання правових наслідків, які настають за його порушення, що зумовить їхню правомірну поведінку. Також вивчення даного курсу має сприяти отриманню знань студентами прав як потенційних споживачів і захисту їхніх прав відповідно до тих норм законодавства, що захищають їхні інтереси від певних негативних проявів порушень права господарюючими суб'єктами	
3. Мета та цілі курсу	
Метою дисципліни “Захист прав споживачів” є сформувати у здобувачів вищої освіти цілісне уявлення про організаційно-правові засади захисту прав споживачів; визначити основні напрями діяльності органів державної влади та управління, а також громадських об'єднань в сфері захисту прав споживачів та принципи організації контролю суб'єктів господарювання у сфері захисту прав споживачів; сформувати основні навички щодо застосування окремих норм законодавства в сфері захисту прав споживачів. Основними цілями вивчення дисципліни «Захист прав споживачів» є: - ознайомлення із міжнародними стандартами захисту майнових інтересів споживачів та рухом консюмеризму; формування самостійного мислення, навичок аналізу проблемних питань захисту прав споживачів; формування понятійного апарату в сфері захисту прав споживачів та вміння ним користуватися; формування уміння відстоювати особисті права як споживача.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Програмні компетентності	
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.	

Програмні результати навчання

ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські	20
самостійна робота	50

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	073 Менеджмент	четвертий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінк и	Термін виконання
Тема 1. Історія виникнення світового руху щодо захисту прав споживачів. Вступ. Предмет та задачі курсу. Мета вивчення дисципліни. Значення курсу для підготовки фахівців. Основні терміни, визначення та поняття. Консумеризм - світова концепція захисту прав споживача. Керівні принципи ООН, спрямовані на захист інтересів споживачів. Історичне значення принципів ООН в активізації консюмеризму у світі.	Лекція, Семінарське заняття	[1,2,3,4, 14]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Правові основи захисту прав споживачів. Основні етапи розвитку ринків. Права споживачів, що визнані Міжнародною організацією прав захисту споживачів. Права та обов'язки споживачів згідно з Законом України «Про захист прав споживачів». Законодавчі та нормативні акти, що регулюють питання захисту прав споживачів в Україні. Організація захисту прав споживачів в Україні державними органами. Захист	Лекція, Семінарське заняття	[1,2,3,7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

прав споживачів громадськими організаціями.					
Тема 3. Організація захисту прав споживачів на якість та безпеку товарів. Державна система контролю за якістю товарів та послуг. Організація захисту прав споживачів у випадку купівлі товару з недоліками. Термін подання скарг споживачами, щодо придбання товарів з недоліками. Оформлення документів по заміні товарів неналежної якості. Роль сертифікації товарів та ідентифікації товарів у забезпеченні гарантій споживачу щодо їх якості та безпеки. Порядок вилучення та утилізації неякісних, фальсифікованих сировини, матеріалів та товарів	Лекція, Семінарське заняття	[3,4,5,7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Права споживачів за сучасних умов торгівлі. Придбання товарів через інтернет. Права споживачів на споживчому кредитуванні. Права споживачів при купівлі товарів платіжною картою. Права споживачів на повернення товарів при купівлі зі складу.	Лекція, Семінарське заняття	[1,2,3,7,8, 9,10,12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Організація захисту прав споживачів на якість та безпеку послуг. Законодавче забезпечення якості та безпеки надання послуг. Організація захисту прав споживачів при порушенні строків виконання робіт та надання послуг. Організація захисту прав споживачів у випадку виявлення недоліків у виконаних роботах (наданій послугі). Строки усунення недоліків. Оформлення договорів на якість надання послуг. Обговорення умов відшкодування збитків при недотриманні умов договору.	Лекція, Семінарське заняття	[5,6,9,11]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Реалізація прав споживачів на достовірну та своєчасну інформацію. Маркування споживчих	Лекція, Семінарське заняття	[5,6,7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися	5 балів	До наступного заняття за розкладом

товарів - забезпечення права споживача на інформацію про споживчі властивості та безпеку товарів. Законодавче забезпечення наявності та змісту обов'язкової інформації та маркування. Організації та установи що забезпечують контроль за якістю (достовірністю, повнотою змісту, коректністю викладання) реклами. Ступінь адміністративної, юридичної відповідальності за порушення дотримання правил інформування споживачів, порядок відшкодування збитків.			я до семінарського заняття		
Тема 7. Технологія захисту прав споживачів у разі придбання неякісних або небезпечних товарів та послуг. Форми забезпечення можливості споживачів бути почутими. Організація прийняття до розгляду претензій, скарг споживачів. Проблеми компенсації морального збитку. Відшкодування збитків, які завдані здоров'ю, майну споживача внаслідок споживання неякісних, небезпечних товарів та послуг.	Лекція, Семінарське заняття	[4,6,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Правила торгівлі продовольчими товарами. Особливості продажу круп, макаронних виробів, цукру, борошна. Особливості продажу м'ясних виробів. Особливості продажу молочних продуктів. Правила торгівлі хлібобулочними виробами	Лекція, Семінарське заняття	[1,2,3,7,8, 10,12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Відповідальність за порушення законодавства у сфері захисту прав споживачів Відповідальність про порушення законодавства «Про права споживачів». Повноваження органів з захисту прав споживачів. Види відповідальності про порушення законодавства «Про права споживачів».	Лекція, Семінарське заняття	[3,5,11]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

Фінансові санкції за порушення законодавства «Про права споживачів». Адміністративні санкції за порушення законодавства «Про права споживачів».					
Тема 10. Організації з захисту прав споживачів у різних країнах світу. Формування руху на захист прав споживачів у країнах, що розвиваються. Консюмеризм у Центральній та Східній Європі. Захист прав та інтересів споживачів у Франції, Німеччині, Англії. Захист прав та інтересів споживачів у США.	Лекція	[3,5,11]	Опрацювати лекційний матеріал, Підготувати ся до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 бальна – 70 балів протягом семестру та 30 балів за підсумкове тестування “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.				
Індивідуальна робота	Студент виконує індивідуальну письмову роботу, яка полягає в розв’язанні ситуаційних завдань та задач, яка є допуском до складання заліку або надає сертифікат, який засвідчує пройдений аналогічний або дотичний до даного пре бету курс, на онлайн платформах Prometeus, Coursera та ін.. Головна мета індивідуальної роботи – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. За індивідуальне завдання студент отримує max 10 балів				
Семінарські заняття	Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової				

	оцінки з дисципліни Під час семінарських занять студенти усно доповідають на обрані питання, дають відповіді на додаткові питання викладача, доповнюють один одного за різними питаннями семінарського заняття, приймають участь в обговоренні практичних питань, вирішують ситуаційні вправи, проходять тестування, використовують сучасні інтерактивні методи отримання знань. Така форма надає студенту можливість отримати максимум 50 балів протягом семестру
Самостійна робота	Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом і складає відповідно 50 год.. Самостійна робота передбачає опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Рекомендованим елементом цієї роботи студентів є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Такий підхід сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни та оцінюється в 10 балів (max)
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за відповіді та тестування під час аудиторних занять (50 балів); – оцінка за індивідуальну роботу (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів). – Підсумкове тестування (30 балів)
7. Політика курсу	
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації». Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.	
8. Рекомендована література	
1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua 2. Керівні принципи для захисту інтересів споживачів: Резолюція Ген.Асс. ООН 39/248 від 09.04.1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_903 3. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua 4. Хартія захисту споживачів: Резолюція 3№ 543 Консультативної Ассамблеї Ради Європи № 543 від 15.03.1973 р. URL: https://www.ekburg.ru 5. Конституція України від 28.06.1996 р. (зі змінами і доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр. 6. Цивільний кодекс України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023 7. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12 8. Закон України “Про захист прав споживачів” від 10 січня 2002 року № 2949- III. // Все про	

бухгалтерський облік. – 24 с.

9. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

10. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>

11. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97>

12. Конак Є.І. Особливості процесів захисту прав споживачів в Україні. Молодий вчений. 2017. № 2. С. 267-271.

13. Крегул Ю. І. Захист прав споживачів фінансових послуг: монографія / Ю. І. Крегул, О. Ю. Радченко. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 264 с

14. Хацкевич Ю. М. Міжнародний консьюмеризм [Електронний ресурс] : навч. посібник у структурно-логічних схемах / Ю. М. Хацкевич, Т. М. Летута. Електрон. дані. Х. : ХДУХТ, 2018. 109 с.

15. Янишен В.П. Особливості реалізації прав споживачів за договором про виконання робіт (надання послуг). Теорія і практика правознавства. 2017. Вип. 2 (12). С. 1-15.

16. Закон України “Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини” // Відомості ВР, 1998. – № 19. – С.98; із змінами внесеними згідно із . Законом України від 13.09.2001 р.(ВВР, 2002. – № 1. – С.2.

17. Іваненко Л. М., Язвінська О. М. Захист прав споживачів : підручник. К. : Юрінком Інтер, 2014. 496 с.

Викладач

Мацола С.М.